

Markestenenroute

(De route gaat deels over particulier terrein waar honden niet zijn toegestaan, ook niet aangelijnd!)

De start van de wandeling is bij de Markesteen bij de Mallumse Molen. Ga het bospad in richting de Berkel. Bij de Berkel rechtsaf en het pad volgen. Bij de splitsing linksaf gaan. Aan het einde van het pad linksaf en doorlopen tot de 2e Markesteen bij de brug.

Links aanhouden en doorlopen tot de 3e Markesteen, daar het bruggetje oversteken en het voetpad links onderlangs de Berkel volgen. Onder de N-18 door tot de voetgangersbrug en daar linksaf slaan. Direct achter de voetgangersbrug staat de 4e Markesteen. Hier rechtsaf en direct weer rechtsaf. Het pad langs de Berkel volgen. Tot aan het fietspad, daar rechtsaf, brug over en direct achter de brug links af en door het bosje afdalen naar de Berkel, hier rechtsaf en het pad langs de Berkel vervolgen. Het fietspad oversteken en verder lopen langs de Berkel.

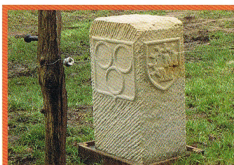
Bij de stuw, de brug bij de vistrap oversteken en rechtsaf de Stokkersweg op. Deze weg gaat over in Leugemorsweg. (Hier bij de stuw staat aan de overzijde van de Berkel de 5e Markesteen. Bekijk ook het Vogelhotel en spot met de verrekijker de vogels in het weidegebied.)

De Leugemorsweg volgen en het fietspad kruisen. Bij het Koeweidepad rechtsaf en voor de fietsbrug linksaf door het hek de golfbaan op. Vervolgens het wandelpad (oude Kerkepad tussen de bomenrij) over de golfbaan volgen. Bij het restaurant rechtsaf, richting Berkel.

Bij de Berkel linksaf en richting de grote brug over de Berkel lopen. Hier weer de onderdoorgang volgen en bovenaan meteen links (dus voor de wandelbrug) het bospadje achter de bank inlopen. Het kronkelende pad volgen en voor de Joodse begraafplaats langs lopen tot het einde van het pad en daar rechtsaf.

Over de brug linksaf en het pad richting schaapskooi volgen. Voorbij de schaapskooi pad volgen, bij de Berkel links aanhouden en bij de trap naar het aanlegsteiger linksaf, richting Mallumse Molen.

De route is ± 6 km lang en is in ongeveer 2 uur te lopen.

MARKESTENENROUTE

Wandelroute langs de Berkel bij Eibergen

Totale lengte is ongeveer 6 km

Starten is overal in het gebied mogelijk

Inkorting van de route via bestaande bruggen mogelijk

Deze route wordt u gratis aangeboden

door de stichting Marke MalleM

www.markemalleM.nl

De Stichting Marke MalleM (MM) is een burgerinitiatief dat verantwoordelijk is voor de inrichting en het beheer van ruim 40 hectare oevers en percelen rond de Berkel bij Eibergen. Het waterschap heeft deze gronden in erfpacht gegeven en daarmee de zeggenschap overgedragen aan de 'Eibergse samenleving'. De inzet is dat wensen en ideeën van ondernemers, eigenaren, bewoners en gebruikers in het gebied ruimte krijgen en zo hun eigen omgeving ontwikkelen en inrichten.

De Marke MalleM bestrijkt het gebied dat ligt tussen de Stokkersweg en de stuw nabij de Mallumse Molen.

De huidige MM is een modern vervolg op de in de middeleeuwen ontstane 'boermarke', het middeleeuws collectief van grotere boeren die gezamenlijk het beheer en gebruik van hun gemeenschappelijke gronden reguleerden.

Beschrijving van de genummerde locaties

1. Markestenen

Markestenen werden geplaatst op de scheidslijnen van gebieden waarvan de eigendomsgrenzen niet duidelijk waren. De stenen stonden voornamelijk op veldgrond en gemeenschappelijke gronden (heide, veen, weide, bossen).

Op de stenen in Marke MalleM staan drie logo's: afhankelijk van de plek en wie daar historisch zeggenschap over had: ofwel het wapen van de heren van Boreulo (drie bollen of koeken), ofwel de heer van Mullert (een wapen met drie kepers). Op elke steen staat tevens het logo van de stichting Marke MalleM.

2. De sluis

De Berkel was belangrijk voor de landbouw, het aandrijven van watermolens, de afwatering en de scheepvaart. Op een aantal delen was de Berkel ondiep en zelfs doorwaaibaar. Toen in de Middeleeuwen de handel steeds belangrijker werd, leek het rendabel om de bevaarbaarheid te verbeteren. In 1643 werd daarom de eerste Berkelcompagnie opgericht, om de bevaarbaarheid te verbeteren. Er werden sluisen aangelegd om watermolens te kunnen passeren.

3. Kastanjefabriek

Dit pand dankt zijn naam aan de kastanjabomen die er nog staan en eertijds stonden. De voormalige textielfabriek, symbool voor het begin van de industrialisatie van Eibergen, werd in 1834 gebouwd voor L.B.P. Bouquié. Het is waarschijnlijk de enige aan de buitenzijde vrij gaaf bewaard gebleven textielfabriek in Oost-Nederland uit de begintijd van de textiel. Bouquié vluchtte naar Nederland toen in 1830 een volksoproer in Brussel leidde tot onafhankelijkheid van de Zuidelijke Nederlanden. Het gebouw kreeg zijn huidige vorm in 1901. Alleen de buitenkant en een deel van de kapconstructie zijn nog authentiek. Bouquié is een van de drijvende krachten geweest achter de bouw van de brug over de Berkel en de aanleg van de wegverbinding Enschede-Haaksbergen-Eibergen-Groenlo. Deze kwam er in de jaren '50 van de negentiende eeuw en zou uitgroeien tot de belangrijkste noord-zuidverbinding in de Achterhoek.

4. Nieuwe bruggen

In 2015 zijn twee nieuwe houten voetgangersbruggen geplaatst, één over de Berkel en één over de inlaat van de vertakking van de oude Berkel die door de wijk Op de Bleek meandert. Beide bruggen verbinden, via de nieuwe onderdoorgang bij de brug in de Haaksbergseweg, het wandelpad langs de oude Berkel - het retentiegebied met de nieuwe schaapskooi - het centrum van Eibergen met de MalleMse Molen, het Muldershuis en Kruidenhof in Mallum.

5. Natuurgebied Stokkersweg

De vogelwerkgroep Berkelland volgt nauwgezet de vogelstand in het riet- en oevergebied van Marke MalleM bij de Stokkersweg en is enthousiast over de vogelstand in het gebied. Stuwen, dammen, gemalen en sluisen vormen een barrière voor vissen.

Ze beperken het leef- en voedselgebied. Daarom is in het gebied een vispassage aangelegd. Met de aanleg van de N18 wordt ook een heuvel opgeworpen: Spiral Hill, een uitkijkpunt in het landschap dat onder meer uitzicht biedt op het natuurgebied.

6. Erve Vunderink

Erve Vunderink is een Saksische hoeve (ca. 1800) met houten puntgevel en uitgebouwde kamer. Het erf Vunderink maakte van oudsher deel uit van de bezittingen van het Hof te MalleM.

7. Joodse begraafplaats

Vanaf 1643 hebben zich met enige regelmaat Joden in Eibergen gevestigd. De gunstige ligging vlakbij de grens maakte de plaats voor Duitse Joden gemakkelijk bereikbaar. Al vóór 1756 was er een joodse begraafplaats bij het riviertje de Berkel in gebruik, bijgenaamd 'De Jodenbelt'. Voor 1797 was ook al sprake van een synagoge. De begraafplaats met 52 stenen heeft een metaerhuis of metaarhuis, bedoeld voor het ritueel reinigen van de doden.

8. De schaapskooi

Schape en koeien werden eertijds gebruikt voor de primaire beweiding van schrale heidevelden. De schaapskooi in het retentiegebied verwijst naar die tijd. Marke MalleM maakt in dit deel van haar gebied ook gebruik van schape bij het beheer van het terrein.

9. Mallumse Molen

De molen (1424) maakte deel uit van het Hof te MalleM, een leengoed van de Heer van Boreulo. De boeren uit de omgeving waren verplicht om er hun graan te laten malen. De molen werd daarom ook wel dwang- of banmolen genoemd. Het Muldershuis, de naast gelegen kleine boerderij van de molenaar werd in 1750 voorzien van een luxe dwarshuis. Zodoende kon de Heer van MalleM toch nog onder comfortabele omstandigheden in Mallum verblijven. Nadat de Havezate Mallum rond 1750 werd gesloopt werd het Muldershuis met de nabijgelegen sluis ook café voor de schippers van Berkelzompen.

10. Hof te MalleM

In een goederlijst uit 1188 wordt voor het eerst gesproken over de 'curtis Mallande' (curtis = hof). Het hof te MalleM is omstreeks 1750 gesloopt. Alleen de gracht herinnert er nog aan.